

Uczelnie w systemie uczenia się przez całe życie

Zgromadzenie Fundatorów FRP
Warszawa, 19 września 2012

Dyskusja panelowa

Ewa Chmielecka

Uczenie się przez całe życie (LLL) i w różnych rolach (LWL) - PL

- Pierwsze skojarzenia znaczeniowe:
 - „kształcenie ustawiczne”
 - Ograniczone zastosowanie dla szkół wyższych
 - Przeważnie traktowane jako działalność poboczna w stosunku do kształcenia prowadzącego do dyplomów
- Podstawowe formy obecne w szkołach wyższych w Polsce:
 - Studia podyplomowe
 - Uniwersytety trzeciego wieku
 - Uniwersytety dziecięce ...
 - Szkolenia i inne usługi

Uczenie się ... (LLL+LWL)

Perspektywa europejska

Założenia europejskiego obszaru uczenia się przez całe życie - w różnych rolach życiowych (LLL - LWL). Podstawowe zasady:

- równorzędności uczenia się w różnych formach, miejscach i okresach życia (uczenia się formalnego, pozaformalnego, nieformalnego),
- prowadzenia walidacji efektów uczenia się niezależnie od formy, miejsca i czasu realizacji tej czynności,
- uczenia się od pierwszych do ostatnich lat życia.

Zadanie dla szkół wyższych:

stać się „integratorem” strategii życiowych słuchaczy i potencjalnych słuchaczy w obrębie tych celów, które mogą być osiągnięte poprzez edukację.

Uczenie się ... (LLL+LWL)

Perspektywa europejska, cd

Konsekwencje:

- postawienie osoby uczącej się w centrum zainteresowania,
- pełniejsze korzystanie z potencjału uczenia się osób w różnych miejscach, formach i okresach życia, w tym przede wszystkim lepsze korzystanie z potencjału doświadczenia zawodowego,
- gwarantowanie przez państwo równego traktowania różnych dróg uczenia się poprzez opieranie krajowych systemów kwalifikacji na efektach uczenia się, w których wartość (poziom) kwalifikacji osób określa się niezależnie od tego gdzie, jak i kiedy osoby te się uczyły (nadanie kwalifikacji powinno .. sprowadzać się do określenia poziomu efektów uczenia się),
- właściwym probierzem skuteczności polityki skupionej na osobach uczących się nie są cechy dotyczące instytucji (np. wzrost nakładów na szkolnictwo i szkolenia w firmach, jakość programów, podręczników i kadry), ale zmiany poziomu wiedzy i umiejętności osób.

Uczenie się przez całe życie (LLL) i w różnych rolach (LWL) - PL

Pierwsze skojarzenia

- Programy dyplomowe i tożsamość uczelni
- Programy LLL/LWL i „trzecia misja” uniwersytetu
 - Potrzeby społeczeństwa wiedzy
 - Potrzeby społeczeństwa demokratycznego
 - Potrzeby społeczne: krajowe i lokalne
 - Aktualne i przyszłe
 - Bezrobocie i kryzys
 - Potrzeby indywidualne i strategie życiowe nowych interesariuszy
 - Przygotowanie do zmiany – innowacyjność, zmiana społeczna, inne
 - Zatrudnialność
 - Zainteresowania indywidualne
 - źródła dochodów uczelni
 - inne

Uczenie się przez całe życie (LLL) i w różnych rolach (LWL)

Przykład: nowi interesariusze i strategia rozwoju uczelni

- Rosnący stopień skolaryzacji w Polsce
- ponad 50% maturzystów kontynuuje edukację w szkołach wyższych
 - 5-ty poziom ram kwalifikacji i zwiększenie stopnia skolaryzacji?
- Która uczelnia zabiega o to, aby absolwenci chcieli wrócić?
 - jak ze studenta zrobić LL-learnera?
 - Kuszenie przyszłą ofertą?
 - Kuszenie oferta już działającą? – dodatkowe elementy studiów?
- Absolwenci jako główna grupa kandydatów na kształcenie w systemie LLL?
 - Co im zaoferujemy? Studia podyplomowe? Inne formy? Jakie?
 - Na którym poziomie ram mieści się nasza oferta?
 - Po czyjej stronie inicjatywa?
 - Odpowiedź na potrzeby i/lub uświadamianie potrzeb?
 - Inne

LLL – LWL: Uniwersytet Wiedeński

- Pretenduje - z uzasadnieniem - do miana uniwersytetu badawczego
- Co może zaoferować taki uniwersytet w ramach LLL? Czy da się to pogodzić z misją uniwersytetu badawczego?
- Propozycje:
 - związki z otoczeniem
 - emanacja kultury wysokiej – uczelnia rozpoznawalnym ośrodkiem życia kulturalnego Wiednia
 - Kursy oferowane politykom międzynarodowym i krajowym, także lokalnym
 - Kursy (na zamówienie) dla urzędników centralnego szczebla
 - Inne
 - interesariusze ze świata nauki
 - światowe letnie szkoły metodologii nauk
 - Krajowe centrum doskonalenia kadr dydaktycznych dla szkół wyższych
 - Inne

Uwaga na marginesie: budżety Harvardu i MIT na rozwój LLL w wersji e-learningowej w 2012 to ok. 60 mln USD!

LLL – LWL

- kilka przykładów – szkoła zawodowa w Graz

- LLL jako podstawa strategii działania uczelni
- 3 jednostki uczelni zarządzające edukacją dla różnych grup celowych
 - Założenia: oferta dla każdego wieku, każdej sytuacji życiowej, stałe badanie i kreowanie potrzeb edukacyjnych – głównie lokalnych
- Oferta – przykłady:
 - Doradztwo – centrum informacji o możliwościach edukacyjnych (oczywiście związane zwrotnie z ofertą uczelni, ale nie tylko). Dla odbiorcy indywidualnego i zbiorowego.
 - Otwarte zajęcia poświęcone rozumieniu „obywatelskości” lokalnej, inne
 - Programy pogłębiające kompetencje zawodowe – na zamówienie, ale i kreowane przez uczelnie po własnym rozpoznaniu potrzeb
 - Programy nakierowane na „samorozwój”
 - Otwarcie oferty „dyplomowej” na częściowe uczestnictwo osób z zewnątrz
 - Wiele innych. Komentarz pracownicy centrum: uczelnia najintensywniej żyje w czasie wakacji.
- Uwaga: oferta zawsze na poziomie 5-6-7 EQF – właściwym dla szkolnictwa wyższego!

LLL – LWL - kilka przykładów

– uniwersytet w czasie kryzysu - Szkocja, maj 2009

- University of the West of Scotland
 - Centrum LLL + Centrum doradztwa i edukacji dla osób z problemami na rynku pracy (fundusze rządowe na zwalczanie bezrobocia)
 - Projekt VALEX – wspólnie ze szkocką KRK
 - zapewnienia łatwiejszego powrotu do kształcenia formalnego osób o różnych kompetencjach
 - Aktywnie wykorzystujący KRK i RPL
 - Cel główny oferty: oczywiście – employability, ale poprzez:
 - kształtowanie reflective practitioners
 - Uczenie mechanizmów dostosowywana się do zmiany
 - Inne „generyczne” ..
 - Wynik:
 - 5-krotny wzrost łączny liczby uczących się na wszystkich formach edukacji
 - 8-krotny w LLL
 - ale oferta nie dla wszystkich - nie należy budzić nadmiernych nadziei kandydatom – to jest szkolnictwo wyższe!

Podobnie w Glasgow Caledonian University

LLL w strategii uczelni

„dobre rady” EUCEN:

- Rób to! – nie czekaj na definicje LLL, nie przejmuj się rozbieżnościami polityk!
Nie bój się rozwiązań niekonwencjonalnych!
- Określ tożsamość uczelni (typologia uczelni – U-map)
- Określ strategiczne cele edukacyjne twojej uczelni także w kontekście:
 - „personal development”
 - „better skills”
 - New opprtunities” – „second chance”Twych potencjalnych interesariuszy
- Przemyśl relację pomiędzy edukacją „dyplomową” a kontynuowaną
 - złam bariery pomiędzy nimi, jeśli potrzeba
 - Przekonaj kadrę do uczenia w trybie LLL
 - Otwórz ofertę „dyplomową” na innych słuchaczy – tam, gdzie to możliwe
 - Utwórz możliwości uznawania dokonań spoza edukacji formalnej, wykorzystaj to!
 - Wyceniaj wszystkie kursy w ECTS, zapewnij drożność, gdzie to możliwe

LLL w strategii uczelni

„dobre rady” EUCEN:

- Przemysł relację pomiędzy uczelnią a jej otoczeniem:
 - Określ kierunki rozwoju twego otoczenia, przemysł co może go wesprzeć
 - W szczególności jakie są potrzeby związane z rozwojem kapitału ludzkiego
 - Na rynku pracy
 - Dla wsparcia społeczeństwa obywatelskiego
 - Indywidualnych potrzeb grup zaniedbanych (emeryci, emigranci....)
 - Szukaj powiązań z innymi sektorami edukacji
 - Szukaj powiązań z rynkiem pracy – ale prowadź własne jego analizy
- Określ grupy celowe i sposób pozyskiwania potencjalnych interesariuszy
 - Wykorzystaj narzędzia zarządzania HR do rekrutacji kandydatów
 - Związuj studentów/absolwentów z uczelnią, kształć ich w systemie LLL
 - Zastosuj kreatywnie ramy kwalifikacji
 - Rozpowszechniaj wiedzę o RPL
 - ..

Dziękuję za uwagę!